

JHL:N LAUSUNTO KOSKIEN- HE 56 / 2026

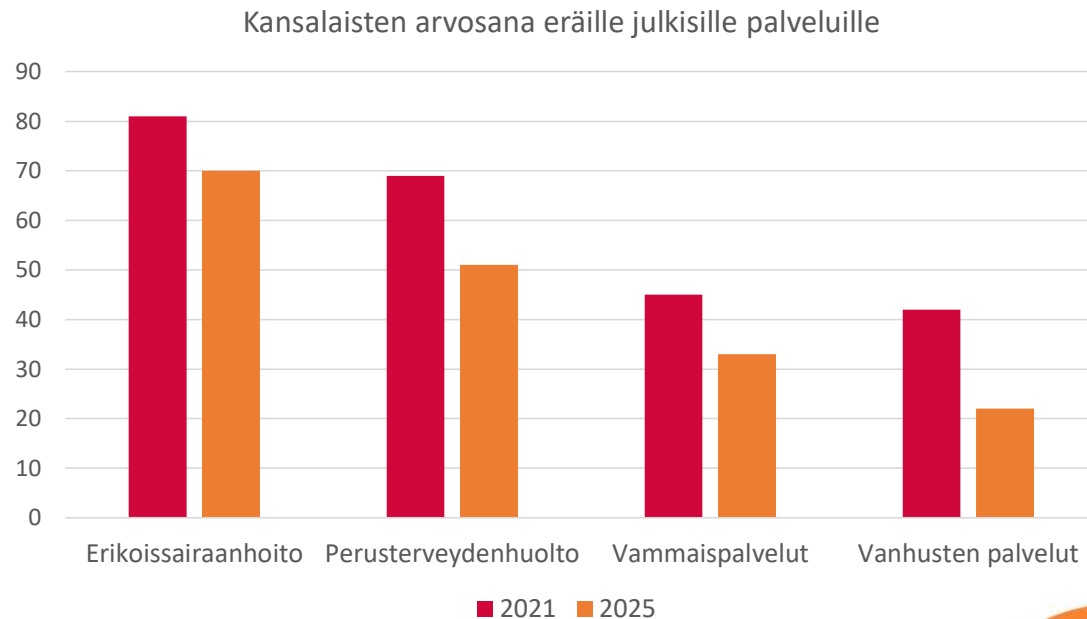
Samuli Sinisalo, erityisasiantuntija, JHL

JHL:N YDINVIESTIT

- Sote-palveluiden tarve on suurempi kuin niiden saatavuus
 - Kaikki palveluita tarvitsevat eivät pääse niiden piiriin. HVA:n rahoitusleikkaukset ja asiakasmaksujen korotukset heikentävät palveluiden saatavuutta. (THL Terve Suomi 2024 ja JHL Julkisten palveluiden barometri 2025)
 - Rahoitus seuraa kustannuskehitystä ja palveluntarvetta: Saamatta jääneet palvelut eivät näy rahoituksessa
- Rahoitusmallin teknisiä yksityiskohtia on hyvä kehittää
 - Suurin osa esityksen uudistuksista on kannatettavia (diagnoositiedot, korjausoikeus, saaristoisuus)
 - Siirtymätasauksia on perusteltua porrastaa, mutta ilman ylimääräisiä säästötoimia
 - Palveluntarpeeseen kohdistuvat leikkurit eivät ole kannatettavia (0,2% korotus säilytettävä vuoteen 2029 asti ja palveluntarpeen huomiointi täysimääräisesti tai vähintään nykytasolla).
- Talouden logiikka ja hyvinvointialueiden rahoitus: Pidetään malli uskottavana
 - Kun rahoitusmallin päälle lyödään leikkuri, jossa palveluntarpeesta huomioidaan vain 60%, romuttaa se rahoitusmallin uskottavuutta – mikä 40% jätetään hoitamatta?
 - Sote-henkilöstö jatkaa työtään sataprosenttisesti, mutta tämä johtaa kuormitukseen, heikentää alan vetovoimaa ja ja pahentaa henkilöstöpulaa
 - Hyvinvointialueiden rahoitus on tehokas keino vahvistaa aluetaloutta: sote-palveluilla on korkea finanssipoliittinen kerroin (Konstantinou et al 2025)

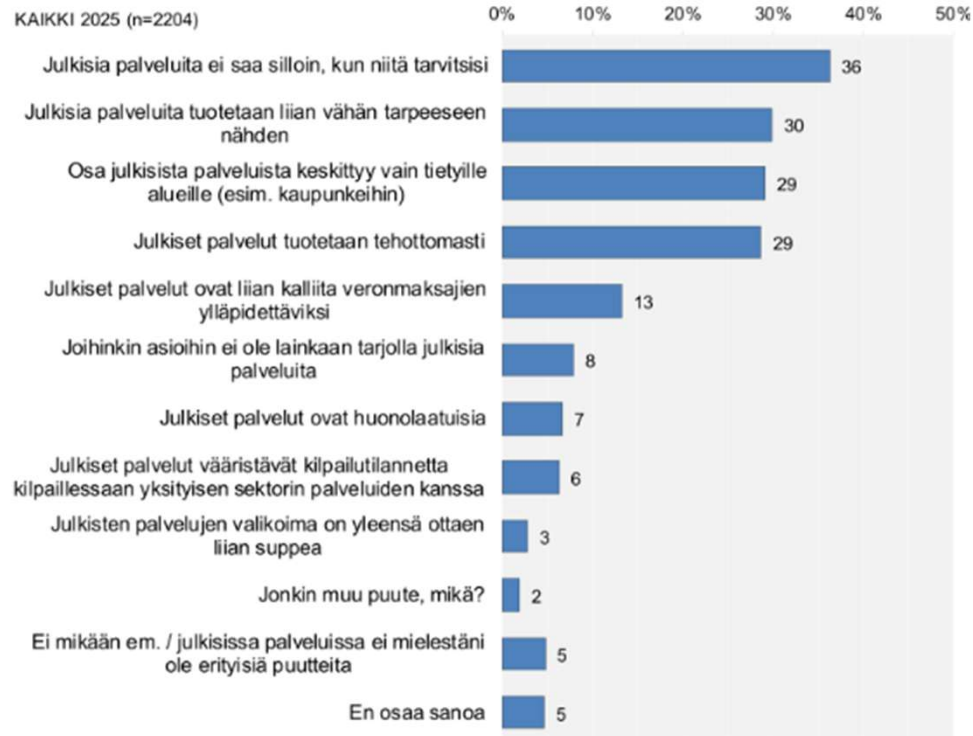
KANSALAISTEN NÄKEMYS JULKISISTA PALVELUISTA ON HEIKENTYNYT

- ”Mitä palveluita käyttäessäsi olet kohdannut ongelmia?”
 - 28% Perusterveydenhoidossa
 - 12% Kela ja joukkoliikenne
 - 7% Erikoissairaanhoito
- 40% suomalaisista kertoi jääneensä vaille julkista palvelua sellaista tarvitessaan
 - Näistä 51% sairaana ollessaan
- Vrt. [THL Terve Suomi 2024](#):
 - 25% ei tarpeeksi lääkäripalveluita
 - 33% liian korkeat asiakasmaksut

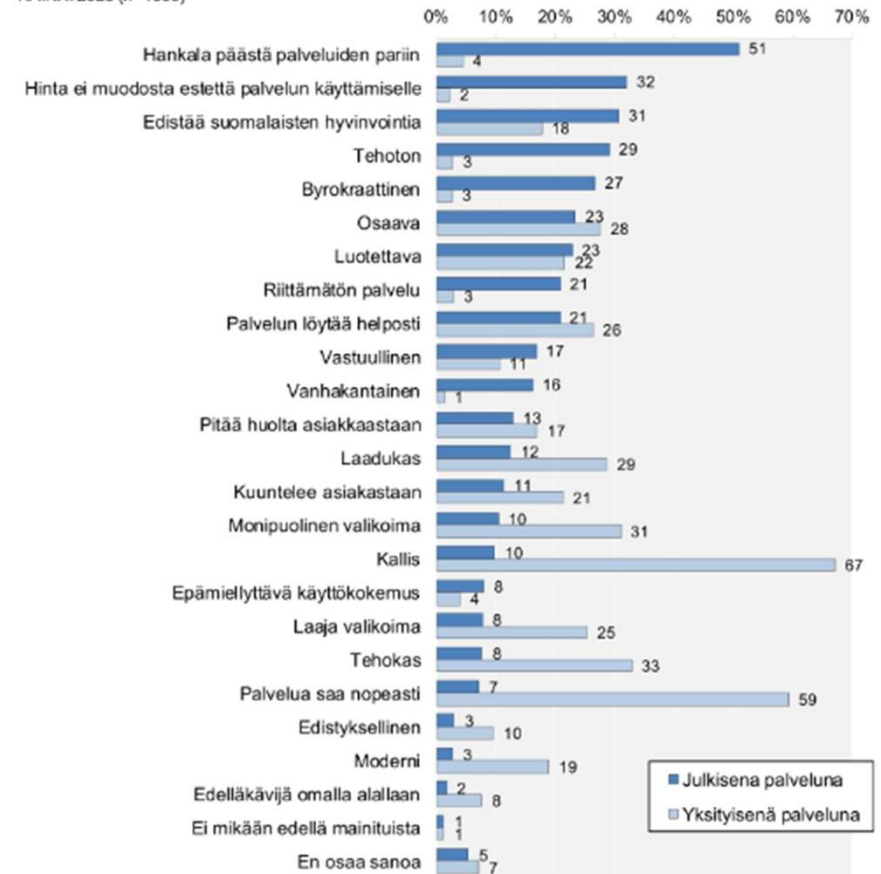
TERVEYDENHUOLLON SAATAVUUS ON ONGELMA

KUN AJATTELET MAAMME JULKISIA PALVELUITA, MITKÄ OVAT MIELESTÄSI NIIDEN PAHIMMAT PUUTTEET? (%)

PERUSTERVEYDENHUOLTOON LIITETYT MELIKUVAT (%)

KAIKKI 2025 (n=1059)

PALVELUIDEN TARVE JA KÄYTTÖ EIVÄT OLE SAMAA ASIA

- Rahoitusmalli huomioi vain toteutuneet palvelunkäytön, ei siis tosiasiallista palveluntarvetta
 - Jos palveluihin pääsyä heikennetään nykyisestä (toimipaikkaverkon karsiminen ja asiakasmaksujen nostot), vähentää se palveluiden käyttöä ja rahoitusta – mutta ei poista tarvetta palveluille
- Esitys sisältää mm. rahoituksen tietopohjana olevan aineiston diagnoositietojen tarkentamisen, THL:n ja VM:n oikeuden korjata selviä virheitä aineistossa ja saaristolaisuuskertoimen
 - Rahoitusmallin kehittäminen ja tarkentaminen on hyvä ja kannatettava pyrkimys. Samalla pidettävä huoli mallin ymmärrettävyydestä, johdonmukaisuudesta ja avoimuudesta
- Siirtymätasausten osalta on hyvä yksinkertaistaa ja selventää rahoitusmallia, mutta ilman ylimääräisiä rahoitusleikkauksia

PALVELUNTARPEEN HUOMIOIMINEN 60%:STI

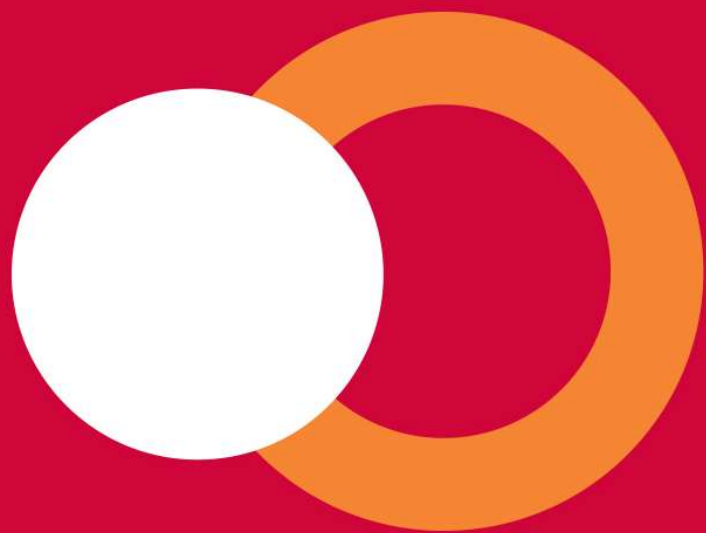
- Esitys pitää sisällään myös:
 - Palveluntarpeen kasvun huomioimisen 60%:sti
 - Määräaikaisen 0,2 prosenttiyksikön korotuksen poiston
- Nämä on ongelmallisia koska budjettilogiikka ylittää palveluntarpeen tietopohjan
 - Jos rahoitus todellisuudessa määritellään budjettilogiikalla, niin miksi verhota se laskentamalliin?
- *Palveluntarpeen kasvu tulisi huomioida täysimääräisesti ja määräaikainen korotus pitää voimassa 2029 asti*

HENKILÖSTÖ EI TYÖSKENTELE 60%:STI VAAN 100%:STI

- Se erotus, joka jää rahoituksen ja palveluntarpeen väliin on kaatuu sote-sektorin henkilöstön katettavaksi
 - Kirurgi ei lopeta polvileikkausta kun se on 60%:sti valmis eikä välinehuoltaja puhdistaa vain 60%:ia instrumenteista
- Henkilöstö toimii korkealla ammattilaisuuden tasolla ja kärsii fyysisestä ja eettisestä kuormituksesta, kun töitä ei ole mahdollista tehdä sillä tavalla kuin tarve vaatisi
- *Mikä on se 40% palveluntarpeesta, joka tulevaisuudessa jätetään rahoittamatta ja täyttämättä?*

HYVINVOINTIALUEIDEN RAHOITUKSEN VAIKUTUS ALUETALOUTEEN

- Julkisten terveystennojen niin sanottu finanssipoliittinen kerroin on verrattain korkea (Konstantinou et al 2025)
 - OECD-maissa sote-palveluiden ns. fipo-kerroinvaikutus voi olla noin 1-3 suhdannetilanteesta riippuen
- Eli raha, joka hyvinvointialueille maksetaan tukee alueen taloutta ja vastaavasti leikkaukset heikentävät
- Tässä esityksessä rahoituksen kehitys 2026-2030 on heikointa
 - Kymenlaakson, Satakunnan, Etelä-Karjalan ja Etelä-Savon alueilla
- Kansanedustajan kannattaa puolustaa ja olla ylpeä oman alueensa palveluverkosta.
 - Ne tuottaa terveitä ihmisiä, vahvaa taloutta ja tyytyväisiä äänestäjiä.

JHL

JHL.FI